

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШИ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.com

Изх. ...212.....

Дата .18.02.2020 г.

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

**ОТ РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ**

Относно:

**допълване на предмета на тълкувателно
дело № 5/2019 г. на ОСГК на ВКС**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

С Разпореждане от 17.12.2017 г. на Председателя на ВКС е образувано тълкувателно дело № 5/2019 г. на Общото Събрание на съдиите от Гражданска колегия на ВКС по въпроса кога е налице закриване на част от предприятието, вътрешна реорганизация и съкращение на щата и съответно за задължението на работодателя да извърши подбор, когато се преустановява осъществяването на някоя дейност и когато същата дейност продължава да се осъществява в същото или в друго населено място, по които е налице противоречива или неправилна съдебна практика.

От Висшия адвокатски съвет е установено наличие на противоречива съдебна практика и по други два въпроса, свързани с критериите, които дефинират понятието „част от предприятие“ и с разпределянето на доказателствената тежест при уволнение на същите основания /чл. 328, ал. 1,

т. 2 КТ, предл. 1 и предл. 2/, които не са включени в предмета на тълкувателното дело.

Поради това Ви моля с оглед установената от Висшия адвокатски съвет неправилна и противоречива съдебна практика по някои въпроси, свързани с уволнение на горепосочените основания, на основание чл. 125 ЗСВл във вр. с чл. 124, ал. 2 и чл. 126, т. 2 ЗСВл да допълните предмета на тълкувателно дело № 5/2019г. на ОСТК на ВКС със следните въпроси:

1. Кои са критериите, на които следва да отговаря организационно-обособена структура (магазин, ателие, кораб, цех, ресторант, хотел и др.) от предприятието на работодателя, за да се дефинира като „част от предприятието“ в хипотезата на чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 1 КТ?

По този въпрос в съдебната практика има две разбирания.

В преобладаващата практика на ВКС – така Решение № 144/08.08.2016 г. по гр. д. № 122/2016 г., ВКС, IV г. о., Решение № 329 от 13.07.2011г. на ВКС, IV ГО, постановено също по реда на чл. 290 от ГПК и Решение № 187 от 28.07.2015 г. по гр. д. № 4168/2014 г., г. к., IV г. о. на ВКС, се приема, че основна характеристика за наличие на „част от предприятие“ по см. на КТ е организационно-бособеното звено да притежава организационно-управленска самостоятелност, като същата следва да е налице заедно с една от останалите характеристики – функционална, финансово-икономическа или териториална. „За да бъде банковият офис самостоятелно обособено звено от предприятието, то следва да е самостоятелна част от организационно-управленската структура на банката, т. е. да е обособена и относително самостоятелна организационна единица в цялостната структура и организация на предприятието и да притежава относително самостоятелно ръководство в управленската структура на предприятието. Освен тази основна характеристика, следва да е налице и някой от останалите критерии за такава обособеност, а именно териториалният (по отношение на населеното място, регион, област на извършване на дейността), финансово-икономическият (по отношение на наличие на собствени приходи или на самостоятелна разходна сметка) и функционалният (по отношение на осъществяването на относително обособена дейност от общата дейност на предприятието)“.

В друга част от практиката – така Решение № 228 от 02.05.2019 г. по гр. д. № 782/2018 г. на Върховен касационен съд, 3-то гр. отделение се приема, че единствено организационно-управленският критерий дефинира понятието „част от предприятие“, респ. „организационно обособено звено“, докато останалите критерии /териториалният, функционалният и финансово-икономическият/ само го отличават, т.е. единственият критерий, по който се дефинира дали едно звено /офис, цех и др./ представлява „част от предприятието“, е организационно-управленският: „Основният критерий може да е съчетан с някой от останалите: териториален, функционален,

финансово-икономически, но те не го дефинират, а само отличават конкретната относително самостоятелна структура.“

Ето защо считаме, че са налице основания по този въпрос да се постанови тълкувателно решение, което да преодолее съществуващата противоречива практика на съдилищата.

2. Кой носи тежестта за доказване на всички елементи от фактическия състав на уволнителното основание „закриване на част от предприятие“ – чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 1 КТ?

По този въпрос в съдебната практика има две разбирания.

Съгласно преобладаващата част от практика на ВКС работодателят винаги носи доказателствената тежест за доказване на законосъобразността на уволнението, т.е. той следва пълно и главно да докаже наличието на предвидените в закона материалноправни предпоставки, за да бъде прието, че е налице твърдяното уволнително основание „закриване на част от предприятие“. Уволнението е незаконно, когато е извършено на несъществуващо в закона основание, **при липса на елементи от състава на съответното материалноправно основание, на което е извършено**, при допуснатото нарушение на процедурни правила във връзка с извършване на уволнението, както например при дисциплинарното уволнение, при неспазване на предвидената в закона закрита при уволнение или други изисквания във връзка с упражняване правото на уволнение. Съгласно правилото на чл. 154 ГПК всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения – следователно, при наведени твърдения за липса на материалноправните предпоставки за уволнителното основание „закриване на част от предприятие“ от страна на служителя /отрицателен факт/ и съответно липса на задължителен подбор, работодателят е този, който следва да докаже възражението си, че са налице всички елементи от фактическия състав на разпоредбата на чл. 328, ал. 1, т. 2, предл. второ КТ и подбор не е следвало да бъде извършен. В подкрепа на горното е и многобройната съдебна практика по трудови дела – Решение № 281 от 10.10.2014 г. по гр. д. № 3080/2014 г. на Върховен касационен съд, Решение № 426 от 20.01.2014 г. по гр. д. № 3209/2013 г. на Върховен касационен съд, Решение № 500 033 от 03.10.2018 г., по гр.д. № 43222/2016 г., по описа на СРС, 148 с-в, Решение от 08.02.2013 г. по гр. д. № 42831 / 2012 г. на 58 състав на Софийски районен съд и мн. други.

В друга част от съдебната практика – така Решение № 228 от 02.05.2019 г. по гр. д. № 782/2018 г. на Върховен касационен съд, 3-то гр. отделение, съдът е приел, че тъй като по делото липсват твърдения, а и доказателства, че банковата дейност на закрития офис е била окончателно преустановена, както и че не е била прехвърлена на друго структурно звено или продължена от друг офис, в случая уволнението на основание „закриване на част от предприятие“

е законосъобразно извършено, като с този извод ВКС е вменил тежестта за доказване на законосъобразността на уволнението на работника и служителя /вместо на работодателя/.

Противоречивата съдебна практика налага постановяването на тълкувателно решение от Общото събрание на съдиите от Гражданска колегия на ВКС, за да бъде уеднаквена занапред практиката по този въпрос.

Приложения:

1. Решение № 144/08.08.2016 г. по гр. д. № 122/2016 г., ВКС, IV г. о.;
2. Решение № 329 от 13.07.2011г. на ВКС, IV ГО;
3. Решение № 187 от 28.07.2015 г. по гр. д. № 4168/2014 г., г. к., IV г. о. на ВКС;
4. Решение № 228 от 02.05.2019 г. по гр. д. № 782/2018 г. на Върховен касационен съд, 3-то гр. отделение;
5. Решение № 281 от 10.10.2014 г. по гр. д. № 3080/2014 г. на Върховен касационен съд, IV ГО;
6. Решение № 426 от 20.01.2014 г. по гр. д. № 3209/2013 г. на Върховен касационен съд, IV ГО;

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА